

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

Prezentacja opracowana przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie
współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach II Schematu Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”

Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

- Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Działanie „Współpraca” narzędziem do wielopodmiotowego wdrażania innowacji, na przykładzie rozwiązań IT

Obory, 30 czerwca 2021 r.

Działanie „Współpraca” narzędziem do wielopodmiotowego wdrażania innowacji, na przykładzie rozwiązań IT

Dr inż. Aleksander Bomberski
Krajowy broker innowacji
Centrum Doradztwa Rolniczego w
Brwinowie oddział w Warszawie

INNOWACJA?

I. Cele szczegółowe działania „Współpraca”

1. Realizowany projekt musi prowadzić do osiągnięcia celów szczegółowych PROW 2014-2020 dla działania Współpraca tj.:
  - (1A) „Wspieranie innowacyjności, współpracy i rozwoju bazy wiedzy na obszarach wiejskich”
  - (1B) „Wzmacnianie powiązań między rolnictwem, produkcją żywności i leśnictwem a badaniami i innowacją, w tym do celów ulepszonych zarządzania środowiskiem i lepszych wyników”
2. Oraz jednego z celów PROW 2014-2020 tj.:
  - (2A) „Poprawa wyników gospodarczych wszystkich gospodarstw oraz ułatwienie restrukturyzacji i modernizacji gospodarstw, szczególnie z myślą o zwiększeniu uczestnictwa w rynku i zorientowania na rynek a także zróżnicowania produkcji rolnej”
  - (3A) „Poprawa konkurencyjności producentów rolnych poprzez lepsze ich zintegrowanie z łańcuchem rolno-spożywczym poprzez systemy jakości, dodawanie wartości do produktów rolnych, promocję na rynkach lokalnych i krótkie cykle dostaw, grupy producentów oraz organizacje międzybranżowe”.

CZYM JEST WSPÓŁPRACA?

I. Grupa Operacyjna – Działanie 16.1 „Projekty Badawczo-rozwojowe”

1. Wsparcie jest kierowane do Grup Operacyjnych które posiadają zdolność prawną lub gdy nie posiadają zdolności prawnej działają na podstawie umowy zawartej w formie pisemnej np. **umowy konsorcjum** lub umowa spółki cywilnej
2. Ma nadany numer identyfikacyjny o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (art. 12 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. - Dz. U. z 2017 r. poz. 1853),
3. Zróżnicowanie podmiotów wchodzących w skład Grupy Operacyjnej (minimum 2 różne podmioty z niżej wymienionych):
  - rolnicy
  - właściciele lasów
  - jednostki naukowe oraz uczelnie
  - przedsiębiorcy
  - jednostki świadczące usługi doradcze.

II. Propozycje zmian PROW 2014-2020

Grupy operacyjne na rzecz innowacji **utworzone są co najmniej przez rolnika lub grupę rolników**, a także podmiot należący do kategorii wymienionych poniżej.

1. Kategorie podmiotów:

- właściciele lasów;
- naukowcy; instytuty lub jednostki naukowe; uczelnie;
- **przedsiębiorcy, których przedmiot działalności (PKD) ma związek z operacją realizowaną przez grupę operacyjną;**
- podmioty doradcze.

III. Jakie projekty mogą być realizowane

1. Projekty realizowane przez Grupy operacyjne mogą dotyczyć opracowania i wdrożenia nowego lub znacznie udoskonalonego **produktu**,
2. Opracowania i wdrożenia nowych lub znacznie udoskonalonych **technologii** lub **metod organizacji** lub **marketingu** dotyczących produkcji, przetwarzania lub wprowadzania na rynek produktów,
3. Tworzenia lub rozwoju **krótkich łańcuchów dostaw** lub rynków lokalnych,
4. Wszystkie wymienione powyżej innowacyjne rozwiązania muszą dotyczyć produktów objętych **załącznikiem nr 1 do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej**.

IV. Zmiana kryteriów wyboru operacji

1. Potencjał innowacyjny operacji,
2. Potencjalna skala oddziaływania rezultatów operacji (korzyści ekonomiczne, społeczne, zasięg zastosowania - geograficzny, branżowy itp.),
3. Stopień przyczyniania się do realizacji priorytetów przekrojowych UE w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatu,
4. Zróżnicowanie partnerów w grupie,
5. **Adekwatność partnerów do zakresu operacji,**
6. **Stosowanie rozwiązań cyfrowych,**
7. **Operacja ma charakter badawczo – rozwojowy, metodologia badawcza jest adekwatna do rozwiązania problemu.**

V. Zmiana poziomu dofinansowania operacji

1. Poziom pomocy wynosi **100% kwoty wydatków kwalifikowalnych związanych prowadzeniem prac badawczych**, bezpośrednio związanych z wdrożeniem przedmiotu operacji.
2. Jeżeli operacja obejmuje inwestycje należące swym zakresem do jednego z działań lub poddziałań wymienionych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 1305/2013 poziom pomocy stosowany dla tej części operacji określa się zgodnie z wymienionym Rozporządzeniem, tj. **70% kwoty wydatków kwalifikowalnych na inwestycje**.
3. Całkowita maksymalna wartość wsparcia w okresie realizacji Programu wynosi 12 000 000 zł, a **limit pomocy na operację wynosi 6 000 000 zł**.

VI. Ogłoszenie naboru tematycznego - zmiany

1. W ramach realizacji działania „Współpraca”, Instytucja Zarządzająca może podjąć decyzję o **ogłoszeniu naboru tematycznego**, dotyczącego wybranego zakresu wsparcia/tematu objętego tym działaniem, który zidentyfikowano jako szczególnie istotny dla wsparcia ze środków Programu.
2. Instytucja Zarządzająca może **wyodrębnić środki na ten cel z budżetu dla działania „Współpraca”**.

VII. Wsparcie finansowe Grupy Operacyjnej

1. Pomoc przyznaje się w formie refundacji części kosztów kwalifikowalnych oraz ryczału dotyczącego kosztów bieżących i wypłaca do wysokości limitu, który wynosi maksymalnie **5 500 000 złotych (od V naboru 6 000 000 złotych)** na jednego beneficjenta, czyli Grupę Operacyjną.
2. Pomoc dzieli się na 4 kategorie kosztów: ogólne, badań, inwestycyjne oraz bieżące.
3. Przy określaniu budżetu operacji należy pamiętać o racjonalizacji kosztów, które muszą bezpośrednio dotyczyć planowanego projektu i być niezbędne do osiągnięcia spodziewanych rezultatów.

VIII. Koszty ogólne

1. Pomoc finansową przyznaje się w **wysokości do 100% kosztów** ogólnych (ograniczonych limitem nieprzekraczającym **500.000,00 zł**), do których należą:
  - uzyskanie opinii o innowacyjności,
  - sprawowanie nadzoru inwestorskiego i autorskiego,
  - kierowanie robotami budowlanymi,
  - przygotowanie dokumentacji technicznej operacji (np. kosztorysów, projektów technologicznych lub budowlanych, ocen lub raportów oddziaływania na środowisko),
  - dokumentacji geologicznej lub hydrologicznej, wypisów i wyrysów z katastru nieruchomości).

IX. Koszty badań

1. Badania mogą być refundowane **w wysokości do 90% (od V naboru 100%)** poniesionych kosztów kwalifikowalnych i mogą obejmować następujące zakresy:
  - zakup materiałów i sprzętu laboratoryjnego niebędących środkami trwałymi,
  - zakupu materiałów lub podzespołów lub wytworzenia **elementów służących do stworzenia prototypu lub instalacji pilotażowej**, jeżeli te materiały, podzespoły i elementy po stworzeniu tego prototypu lub instalacji będą stanowić ich część składową,
  - odpisy amortyzacyjne dokonane za okres realizacji operacji od aparatury naukowo-badawczej lub innych urządzeń służących do wykonywania badań w ramach tej operacji, w przypadku gdy całkowity okres amortyzacji tej aparatury lub tych urządzeń przekracza
  - odpłatne korzystanie, w okresie realizacji operacji, z aparatury naukowo-badawczej lub innych urządzeń służących do wykonywania badań w ramach tej operacji,

IX. Koszty badań c.d.

- ponoszonych z tytułu odpłatnego korzystania, w okresie realizacji operacji, ze specjalistycznych środków transportu wewnętrznego,
- wynagrodzeń pracowników podmiotów wchodzących w skład Grupy Operacyjnej, bezpośrednio wykonującymi badania w ramach operacji, wraz z pochodnymi określonymi w rozporządzeniu dotyczącym działania,
- zakup środków produkcji i **usług**, w tym usług rolniczych ponoszonych w związku z prowadzeniem badań (koszty usług nierolniczych uwzględnia się w wysokości nieprzekraczającej łącznie 20% kosztów badań).
- podróże służbowe osób bezpośrednio wykonujących badania w ramach operacji, do i z miejsca prowadzenia badań.

X. Koszty „inwestycyjne”

1. Koszty kwalifikowalne inwestycji mogą być refundowane **w wysokości do 50% (od V naboru 70%)** poniesionych wydatków, takich jak:
  - budowa, przebudowa lub remont połączony z modernizacją obiektów lub infrastruktury,
  - zakup lub instalacja nowych maszyn lub urządzeń,
  - zakup lub instalacja nowej aparatury naukowo-badawczej lub innych nowych urządzeń służących do wykonywania badań, w przypadku gdy całkowity okres amortyzacji tej aparatury lub tych urządzeń nie przekracza okresu realizacji operacji,
  - wartości niematerialnych i prawnych (w tym koszty zakupu lub instalacji oprogramowania i licencji na oprogramowanie oraz wyników badań naukowych).

XI. Koszty bieżące

1. Koszty bieżące są wypłacane **w formie ryczałtu** w wysokości nieprzekraczającej 20% sumy kosztów inwestycyjnych i kosztów badań), czyli między innymi takich jak:

- upowszechnienie i promocja operacji oraz jej rezultatów,
- administrowanie stroną internetową projektu,
- wynajem budynków lub pomieszczeń, w tym pomieszczeń biurowych stanowiących miejsce pracy osób administrujących realizacją operacji,
- utrzymanie budynków lub pomieszczeń, w tym pomieszczeń biurowych stanowiących miejsce pracy osób administrujących realizacją operacji, obejmujące koszty: sprzątania, ochrony budynków lub pomieszczeń oraz dostawy energii elektrycznej i ciepłej, gazu i wody, a także odbioru nieczystości płynnych i stałych,

XI. Koszty bieżące c.d.

- usługi pocztowe, telekomunikacyjne, kurierskie oraz dostęp do sieci Internet,
- zakup materiałów biurowych i piśmienniczych, usług drukarskich i kopiowania dokumentów,
- ubezpieczenia środków trwałych zakupionych w ramach realizacji operacji za okres, w którym realizowana jest operacja,
- prowadzenie rachunku bankowego przeznaczonego do obsługi operacji, w tym prowizji i innych opłat,
- usługi księgowo-kadrowe i doradcze,
- wynagrodzenia osób administrujących realizacją operacji.

XII. Kwalifikowalność kosztów

1. Aby koszty kwalifikowalne zostały zrefundowane Grupie Operacyjnej, w wysokościach wynikających m.in. z powyższych zapisów, należy pamiętać o tym że:

- projekt (operacja) **nie może być realizowany w więcej niż w 10 etapach**, a wniosek o płatność składany nie częściej niż co 2 miesiące, **(3 miesięczny okres czasu na rozpatrzenie wniosku o płatność)**,
- zakończenie realizacji operacji i złożenie wniosku o płatność końcową musi nastąpić w **terminie 36 miesięcy od dnia zawarcia umowy**, a w przypadku gdy ze względu na zakres lub przedmiot operacji nie jest możliwe osiągnięcie celu operacji w tym terminie, 60 miesięcy od dnia zawarcia umowy - **lecz nie później niż do dnia 31 grudnia 2022 r., (od V naboru do 31 grudnia 2024r.)**
- koszty kwalifikowalne operacji **nie mogą być finansowane z udziałem innych środków publicznych**, a w przypadku jednostek sektora finansów publicznych, koszty kwalifikowalne nie są finansowane z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej lub stanowiących środki pochodzące z innych źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi,
- koszty kwalifikowalne ponoszone przez Grupę Operacyjną muszą być dokonywane **w formie rozliczenia bezgotówkowego**,

XIII. Złożenie wniosku

1. Wypełniony wniosek o przyznanie pomocy na realizację operacji, wraz z wymaganymi załącznikami (określonymi w rozporządzeniu dotyczącym działania), należy złożyć w Centrali Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w formie pisemnej oraz w formie dokumentu elektronicznego zapisanego na informatycznym nośniku danych w formacie umożliwiającym edycję treści.
2. Terminy składania wniosków, w każdym z naborów ogłasza Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Ogłoszenia ukazują się co najmniej na 30 dni przed terminem naboru wniosków o przyznanie pomocy.
3. Za dzień złożenia wniosku uznaje się dzień wpływu tego wniosku do Centrali ARiMR.
4. Jedna Grupa Operacyjna może złożyć tylko jeden wniosek w ramach jednego naboru działania „Współpraca”.

XIV. Kolejność Przysługiwania pomocy

O miejscu na liście rankingowej i kolejności przysługiwania pomocy **decyduje suma uzyskanych punktów** przyznawanych na podstawie następujących kryteriów wyboru operacji:

1. W skład grupy operacyjnej

a) wchodzi jednostka naukowa lub uczelnia – **2 punkty**

b) wchodzi różne podmioty należące do co najmniej 4 różnych kategorii: rolnicy, posiadacze lasów, jednostki naukowe i uczelnie wyższe, przedsiębiorcy, podmioty świadczące usługi doradcze – **2 punkty**

c) wchodzi więcej niż 2 rolników – **2 punkty**

d) wchodzi podmiot, który prowadzi działalność związaną z dziedzinami nauki niezbędnymi do realizacji operacji - **2 punkty,**

e) wchodzi podmiot, który posiada kategorię naukową A+, A albo B - **2 punkty.**

2. w skład grupy operacyjnej wchodzi podmiot, który udokumentował zrealizowanie projektu finansowanego ze środków pochodzących z Unii Europejskiej, którego rezultatem jest wdrożenie nowego lub znacznie udoskonalonego produktu lub nowych lub znacznie udoskonalonych technologii lub metod organizacji lub marketingu dotyczących produkcji, przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktu – **2 punkty.**

XIV. Kolejność Przysługiwania pomocy c.d.

O miejscu na liście rankingowej i kolejności przysługiwania pomocy **decyduje suma uzyskanych punktów** przyznawanych na podstawie następujących kryteriów wyboru operacji:

5. Wszyscy przedsiębiorcy, wchodzący w skład Grupy Operacyjnej, działają jako przedsiębiorcy prowadzący mikro-, małe lub średnie przedsiębiorstwo, w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 – **2 punkty**

6. Realizacja operacji dotyczy:

a) 2 zakresów innowacji: – **2 punkty,**

b) powyżej 2 zakresów innowacji –**3 punkty,**

c) innowacje dotyczące krótkich łańcuchów dostaw – **1 punkt**

7. potrzeba realizacji operacji jest uzasadniona wynikami badań naukowych w rozumieniu art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce – **2 punkty,**

XIV. Kolejność Przysługiwania pomocy c.d.

O miejscu na liście rankingowej i kolejności przysługiwania pomocy **decyduje suma uzyskanych punktów** przyznawanych na podstawie następujących kryteriów wyboru operacji:

1. Wnioskowana kwota pomocy wynosi:
  - a) do 1 mln złotych – **5 punktów**,
  - b) od 1 do 2 mln złotych – **4 punkty**,
  - c) od 2 do 3 mln złotych – **3 punkty**,
  - d) od 3 do 4 mln złotych – **2 punkty**.
2. W ramach operacji wymagane będą prace rozwojowe w rozumieniu art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce – **3 punkty**;

XIV. Kolejność Przysługiwania pomocy c.d.

O miejscu na liście rankingowej i kolejności przysługiwania pomocy **decyduje suma uzyskanych punktów** przyznawanych na podstawie następujących kryteriów wyboru operacji:

1. Potencjał rynkowy rezultatu operacji:
  - a) potencjalny obszar oddziaływania rezultatu operacji wykracza poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – **1 punkt**,
  - b) rezultat operacji posiada cechy, które umożliwiają jego adaptację do innych celów, niebędących przedmiotem operacji – **1 punkt**.
2. Rezultaty operacji przyczynią się do:
  - a) ochrony środowiska naturalnego – **2 punkty**,
  - b) łagodzenia zmian klimatu – **2 punkty**.

XIV. Kolejność Przysługiwania pomocy c.d.

O miejscu na liście rankingowej i kolejności przysługiwania pomocy **decyduje suma uzyskanych punktów** przyznawanych na podstawie następujących kryteriów wyboru operacji:

1. Przedmiot operacji dotyczy:

a) innowacji udoskonalającej istniejące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rozwiązania lub przenoszącej te rozwiązania do warunków geograficznych, środowiskowych, organizacyjnych lub technologicznych, w których nie była stosowana na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub zwiększającej ich użyteczność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – **4 punkty**,

b) innowacji dotychczas niestosowanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – **6 punktów**,

c) wyłącznie produkcji podstawowej produktów rolnych w rozumieniu art. 2 pkt 5 rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r – **4 punkty**.

XIV. Kolejność Przysługiwania pomocy c.d.

O miejscu na liście rankingowej i kolejności przysługiwania pomocy **decyduje suma uzyskanych punktów** przyznawanych na podstawie następujących kryteriów wyboru operacji:

1. Realizacja operacji:

- a) ma charakter badawczo – rozwojowy, a metodologia badawcza jest adekwatna do rozwiązywanego problemu – **3 punkty,**
- b) której efektem będzie zastosowanie rozwiązania cyfrowego – **3 punkty**

XV. Odpowiedzialność wekslowa

1. Każda Grupa Operacyjna w przypadku podpisania umowy o realizację operacji w ramach działania „Współpraca” podpisuje również **weksel niezupełny (in blanco)** wraz z deklaracją wekslową sporządzoną na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, który jest zabezpieczeniem należytego wykonania przez beneficjenta zobowiązań określonych w umowie.
2. Zobowiązania beneficjentów będących podmiotami wchodzącymi w skład grupy operacyjnej nieposiadającej zdolności prawnej określone w umowie są **zobowiązaniami solidarnymi**.
3. Weksel in blanco jest podpisywany **przez co najmniej jednego beneficjenta**, a **suma kwot wskazanych w deklaracjach wekslowych beneficjentów jest równa kwocie przyznanej pomocy**.

XVI. Opinia o innowacyjności

1. Projekt o którego dofinansowanie ubiega się Grupa Operacyjna musi uzyskać opinię o innowacyjności. Opinia wydawana jest przez niezależną od inicjatywy jednostkę naukową lub uczelnię wyższą posiadającą kategorię naukową A+, A lub B.
2. Opinia o innowacyjności powinna w swej treści jednoznacznie potwierdzać, że operacja, o której dofinansowanie ubiega się Grupa Operacyjna zakłada zastosowanie rozwiązań innowacyjnych w odniesieniu do produktu objętego załącznikiem nr 1 do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

XVII. Załącznik do Traktatu o funkcjonowaniu UE

1. Grupy ubiegające się o wsparcie, mają obowiązek wskazać jakiego konkretnego produktu lub grupy produktów wymienionego w załączniku nr 1 do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, operacja dotyczy.
2. Działanie „Współpraca” **nie obejmuje ryb, skorupiaków, mięczaków i innych bezkręgowców wodnych oraz przetworów z nich.**
3. Produkty wymienione w załączniku nr 1 do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej można dodatkowo identyfikować za pomocą bazy Isztar prowadzonej przez Ministerstwo Finansów (**isztar.mf.gov.pl**). Baza zawiera szczegółowy wykaz kodów celnych przypisanych konkretnym produktom, w tym produktom załącznika nr 1 do Traktatu. Z uzyskanych informacji możemy się dowiedzieć jakich produktów lub wariantów produktu nie uznaje się jako produkty rolne.

Tabela 1.

NUMER NOMENKLATURY BRUKSELSKIEJ	OPIS PRODUKTÓW
Dział 1	Zwierzęta żywe
Dział 2	Mięso i podroby jadalne
Dział 3	Ryby, skorupiaki, mięczaki i inne bezkręgowce wodne
Dział 4	Produkty mleczarskie; jaja ptasie; miód naturalny; jadalne produkty pochodzenia zwierzęcego, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone
Dział 5	
05.04	Jelita, pęcherze i żołądki zwierząt (z wyjątkiem rybich), całe lub w kawałkach, świeże, chłodzone, mrożone, solone, w solance, suszone lub wędzone
05.15	Produkty pochodzenia zwierzęcego, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone; martwe zwierzęta objęte działami 1 lub 3, nienadające się do spożycia przez ludzi
Dział 6	Żywe drzewa i inne rośliny; bulwy, korzenie i podobne; cięte i ozdobne liście
Dział 7	Warzywa oraz niektóre korzenie i bulwy jadalne
Dział 8	Owoce i orzechy jadalne; skórki owoców cytrusowych lub melonów
Dział 9	Kawa, herbata i przyprawy, z wyjątkiem herba mate (pozycja Nr 09.03)
Dział 10	Zboża
Dział 11	Produkty przemysłu młynarskiego; sód; skrobie; inulina; gluten pszenny
Dział 12	Nasiona i owoce oleiste; ziarna, nasiona i owoce różne; rośliny przemysłowe i lecznicze; słoma i pasza
Dział 13	
ex 13.03	Pektyna
Dział 15	
15.01	Słonina i inny przetworzony tłuszcz wieprzowy; przetworzony tłuszcz drobiowy
15.02	Nieprzetworzone tłuszcze wołowe, owcze i koźle; łój (łącznie z „premier jus”) wytwarzany z tych tłuszczu
15.03	Stearyna z tłuszczu, oleju i łoju; olej z tłuszczu, oliwy i łoju, nieemulgowany, niemieszany i niepreparowany
15.04	Tłuszcze i oleje z ryb i ssaków morskich, oczyszczone lub nie
15.07	Tłuszcze roślinne, płynne lub stałe, surowe, rafinowane lub oczyszczone
15.12	Tłuszcze i oleje zwierzęce oraz roślinne, uwodorniane, rafinowane lub nie, ale bez dalszej przeróbki
15.13	Margaryna, sztuczna słonina i inne preparowane tłuszcze jadalne
15.17	Pozostałości po oczyszczaniu substancji tłuszczowych i wosków zwierzęcych lub roślinnych
Dział 16	Przetwory z mięsa, ryb lub skorupiaków, mięczaków i innych bezkręgowców wodnych
Dział 17	
17.01	Cukier trzcinowy lub buraczany i chemicznie czysta sacharoza, w postaci stałej
17.02	Inne rodzaje cukru; syropy cukrowe; miód syntetyczny (zmieszany z naturalnym lub nie); karmel
17.03	Melasa, odbarwiona lub nie
17.05(*)	Cukry, syropy, aromatyzowana melasa lub z dodatkiem barwników (w tym cukier waniliowy lub wanilina), z wyjątkiem soków owocowych z dodatkiem cukru w jakichkolwiek proporcjach
Dział 18	
18.01	Ziarna kakaowe, całe lub łamane, surowe lub palone
18.02	Kakaowe łuski, łupiny, osłonki i inne odpady z kakao
Dział 20	Przetwory z warzyw, owoców, orzechów lub innych części roślin
Dział 22	
22.04	Moszcz winogronowy, fermentujący lub z fermentacją zatrzymaną w inny sposób niż przez dodanie alkoholu
22.05	Wino ze świeżych winogron; moszcz winogronowy z fermentacją zatrzymaną przez dodanie alkoholu
22.07	Inne napoje na bazie fermentacji (np. jabłecznik, wino z gruszek i miód pitny)
ex 22.08(*)	Alkohol etylowy, denaturowany lub nie, o jakiegokolwiek mocy, otrzymywany z produktów rolnych, o których mowa w załączniku I, z wyłączeniem wódek, likierów i innych napojów spirytusowych, złożone preparaty alkoholowe (znane jako „skoncentrowane ekstrakty”) do wyrobu napojów
ex.22.09(*)	
ex.22.10(*)	Ocet i jego substytuty
Dział 23	Pozostałości i odpady przemysłu spożywczego; gotowa pasza dla zwierząt
Dział 24	
24.01	Tytoń nieprzetworzony; odpady tytoniowe
Dział 45	

XV. Dlaczego konsorcjum?

1. Podstawą działania konsorcjum jest **umowa**. Z reguły stanowi ona jedyny dokument, potwierdzający jego istnienie. Konsorcjum **nie podlega bowiem rejestracji**, jego powstanie nie jest uzależnione od wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego ani Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej.
2. Konsorcjum nie **musi także posiadać majątku wspólnego** wniesionego w formie wkładów przez jego uczestników, a co więcej – nie wymaga utworzenia określonej struktury organizacyjnej i wyodrębnienia organów. Podmioty tworzące konsorcjum, zwane konsorcjantami, są w dalszym ciągu **niezależne i nie powstaje między nimi trwały związek gospodarczy**.
3. W istocie uczestnicy konsorcjum podejmują wspólne działanie wyłącznie **w celu realizacji jednorazowego przedsięwzięcia gospodarczego**. Konsorcjum jest zatem tworem całkowicie umownym, wywodzącym się bezpośrednio z fundamentalnej zasady swobody zawierania umów. W granicach wyznaczonych przez ustawy, zasady współżycia społecznego oraz właściwość tego stosunku prawnego, **konsorcjanci mogą dowolnie ukształtować treść umowy konsorcjum**.

XVI. Złożenie wniosku

1. Wypełniony wniosek o przyznanie pomocy na realizację operacji, wraz z wymaganymi załącznikami (określonymi w rozporządzeniu dotyczącym działania), należy złożyć w Centrali Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w formie pisemnej oraz w formie dokumentu elektronicznego zapisanego na informatycznym nośniku danych w formacie umożliwiającym edycję treści.
2. Terminy składania wniosków, w każdym z naborów ogłasza Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Ogłoszenia ukazują się co najmniej na 30 dni przed terminem naboru wniosków o przyznanie pomocy.
3. Za dzień złożenia wniosku uznaje się dzień wpływu tego wniosku do Centrali ARiMR.
4. Jedna Grupa Operacyjna może złożyć tylko jeden wniosek w ramach jednego naboru działania „Współpraca”.

XVII. Dobre przykłady rozwiązań IT

XVII. Grupa Operacyjna Thermo Eye

Cel projektu:

Opracowanie i wdrożenie bezinwazyjnego systemu monitorowania temperatury zwierząt hodowlanych (trzody chlewnej) jako jednego z elementów strategii ograniczania stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych w produkcji trzody chlewnej i podniesienia wskaźników produkcyjnych.

Potrzeba projektu:

- a) Przeciwdziałanie stosowaniu dużej ilości antybiotyków w leczeniu trzody chlewnej
- b) Profilaktyka chorób trzody chlewnej

Badania są realizowane wspólnie przez Spółkę Smart Soft Solutions jako autora rozwiązania z zakresu optoelektroniki i informatyki oraz Uniwersytet Przyrodniczego w Poznaniu. Badania obejmą prace zarówno na etapie przygotowawczym jak i wdrożeniowym

THERMOEYE

ZDROWE ZWIERZĘTA • ZDROWA ŻYWNOŚĆ

Grupa operacyjna działania Współpraca PROW 2014-2020 Zdrowe zwierzęta – zdrowa żywność ThermoEye

Tytuł projektu: „ThermoEye – innowacyjny systemu poprawy dobrostanu trzody chlewnej”

XVII. Grupa Operacyjna Wirtualne Pole

Cel projektu:

Opracowanie i wdrożenie nowatorskiego modelu sprzedaży produktów rolnych w postaci serwisu internetowego umożliwiającego zamówienie uprawy produktów rolnych bezpośrednio u rolnika, na konkretnym, starannie wydzielonym obszarze pola uprawnego.

Realizacja projektu stworzy nowe możliwości dla rolników oraz konsumentów na obszarze całego kraju ze szczególnym uwzględnieniem małych gospodarstw rolnych. Przedmiotem sprzedaży, podnoszącym znacząco wartość i cenę, będzie nie tylko produkt, ale przede wszystkim świadczona przez rolnika usługa uprawy.

XVII. Przykłady innowacji w projektach dotyczących produkcji zwierzęcej

1. Wprowadzenie innowacyjnej, udoskonalonej technologii związanej z profilaktyką zdrowotną, żywieniem oraz monitorowaniem doborstanu zwierząt które przyczynią się do poprawy efektywności odchowu cieląt oraz uzyskania zestandaryzowanego, powtarzalnego produktu finalnego poprzez innowacyjne zmiany w końcowej fazie opasu bydła. **Grupa Operacyjna Wołowina - Mazowieckie**
2. Nowy model produkcji łąkowej i pastwiskowej uwzględniający specyfikę hodowlaną poszczególnych gospodarstw oraz panujące warunki lokalne/atmosferyczne w Kotlinie Kłodzkiej, który będzie polegać na renowacji łąk i pastwisk. Udoskonalone techniki rozrodu uwzględniające „rasy czyste” oraz towarowe w poszczególnych gospodarstwach skorelowane z modelem biznesowym hodowców. Nowe metody organizacji hodowli bydła zakładające wzrost jakości oraz ilości zwierząt hodowlanych z równoczesną poprawą warunków infrastrukturalnych (wzrost produktywności pogłowa). 4. Działania informacyjno-edukacyjne hodowców (spotkania, szkolenia, wydawanie materiałów). **Grupa Operacyjna Wołowina z Zielonej Doliny - Dolnośląskie**

XVII. Przykłady innowacji w projektach dotyczących produkcji zwierzęcej

3. Współpraca w zakresie poprawy efektywności produkcji bydła opasowego poprzez zastosowanie wysoko jakościowej paszy objętościowej otrzymywanej w okresie międzyplonu oraz uprawę kukurydzy po zbiorze międzyplonu jako alternatywny dochód i pasza objętościowa w gospodarstwach rolnych. **Grupa Operacyjna Agrountegracja - Wielkopolskie**
4. Poprawa efektywności podsiewu użytków zielonych oraz jakości i ilości paszy dla zwierząt poprzez wykorzystanie nowych rozwiązań technicznych w siewniku oraz zastosowanie w mieszankach nasiennych (oprócz traw i bobowatych), także gatunków z grupy ziół. Budowa prototypu udoskonalonego siewnika do podsiewu wyposażonego w innowacyjny redlicowy system wysiewający z regulacją głębokości siewu (lepsze warunki kiełkowanie nasion oraz wschodów i wzrostu siewek), w urządzenie wyczesujące obumarłe części roślin (tzw. otwarcie gleby), w mieszalnik nasion i skrzynię nawozową (jednoczesny wysiew nasion i nawozów), w GPS do kontroli trakcji podczas siewu. 2) Wykonanie podsiewu (wprowadzenie nasion w darń przy użyciu w/w siewnika, bez konieczności stosowania pełnej uprawy) w 6 lokalizacjach, na 2 typach gleb, w 3 terminach (wykazanie przydatności prototypu do podsiewu w różnych warunkach glebowych i terminach wykonania zabiegu: wiosennym, letnim i późno-jesiennym). **Grupa Operacyjna Bazydrill - Lubelskie**

XVII. Przykłady innowacji w projektach dotyczących produkcji zwierzęcej

5. Celem operacji jest opracowanie założeń, wdrożenie oraz praktyczna weryfikacja metod redukujących emisje gazów cieplarnianych oraz zwiększających sekwestrację węgla w rolnictwie. Opracowany zostanie program komputerowy do doboru metod redukcji i szacowania ich efektywności oraz kosztochłonności (kalkulator efektywności klimatycznej) dla potrzeb certyfikowania systemu produkcji wieprzowiny i wołowiny (QAFP, QMP). Proponowana operacja pozwoli na praktyczne wdrożenie metod produkcji zwierzęcej, redukujących emisje GHG, tak z chowu zwierząt, jak i jego bazy paszowej. Poprzez udział gospodarstw w pionierskim, niskoemisyjnym systemie jakości, możliwe będzie wykazanie wymiernego efektu redukcji emisji na potrzeby międzynarodowej sprawozdawczości. **Grupa Operacyjna GHG w Produkcji Mięsnej - Mazowieckie**

XVII. Przykłady innowacji

6. Celem projektu jest opracowanie i wdrożenie innowacyjnej technologii do wykrywania i identyfikacji chorób roślin zbożowych. Opracowanie innowacyjna baza wzorców chorób zbóż oraz nowatorskie w skali kraju oprogramowanie służące do klasyfikacji chorób zbóż. Opracowana w trakcie badań innowacyjna technologia zostanie zweryfikowana pod kątem skuteczności względem zastosowania dla różnych odmian i chorób pszenicy i pszenżyta. Dla pozytywnie zweryfikowanych odmian i chorób zostaną opublikowane wzorce oraz zalecenia stosowania technologii i oprogramowania. Zasadnicze funkcjonalności oprogramowania to: 1. Określenie rodzaju choroby na podstawie bazy wzorców (w oparciu o bliską teledetekcję i sieci neuronowe), 2. Tworzenie cyfrowej mapy przestrzennej upraw określającej precyzyjnie lokalizację chorób z dokładnością do 1 milimetra. 3. Możliwość tworzenia nowatorskiej bazy cyfrowej wzorców chorobowych na podstawie wykonanych zdjęć, 4. Możliwość eksportowania wyników analizy pola w formatach używanych przez zautomatyzowane maszyny (opryskiwacze) stosowane do opryskiwania upraw pestycydami. **Grupa Operacyjna Teledis - Mazowieckie**

XXV. Legislacja

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW).
2. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania "Współpraca" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. 2018 r. poz. 1226) – tekst jednolity – obwieszczenie z dnia 30 Maja 2018r.
3. Uchwała Nr 206 Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 z dnia 12 lutego 2021 roku.
4. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 sierpnia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania "Współpraca" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1683)

dr inż. Aleksander Bomberski
krajowy broker innowacji
Zespół Innowacji w Rolnictwie ds. obsługi SIR
Tel.: 693 021 602
e-mail: a.bomberski@cdr.gov.pl

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie
Oddział w Warszawie
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
Tel.: 22 623 28 49
E-mail: warszawa@cdr.gov.pl
<http://sir.cdr.gov.pl>

Dziękuję za uwagę